

Ornontowice na dawnej pocztówce, część 11

Pracownicy Organisation Todt na nowym moście, w tle zabudowania folwarku Pośredni

Publikowana w aktualnym zeszycie historycznym wyjątkowa fotografia z okresu II wojny światowej przedstawia nieistniejące już dziś zabudowania folwarku **Pośredni** (niem. **Mittelhof**). Została wykonana przypuszczalnie w 1940 roku z okazji ukończenia budowy nowego mostu drogowego nad Potokiem Ornontowickim w ciągu dzisiejszej ul. **Pośredniej**.

Jeszcze w okresie międzywojennym planowano wykonanie dogodnego połączenia obecnej ul. **Zwycięstwa** z ul. **Kolejową** przez tzw. **Pośrednie** normalną drogą bitą, powiązane z budową nowego mostu podwyższonego o 2,5 m. Dokumentacja została wykonana latem 1939 roku, a roboty miały się rozpocząć w 1940 roku.

Uwiecznione na fotografii osoby to pracownicy **Organizacji Todt** (są wśród nich mieszkańcy **Ornontowic**), zajmującej się budową obiektów technicznych dla potrzeb militaryznych **III Rzeszy**, którzy zrealizowali zaplanowane „za starej Polski” przedsięwzięcie. Podobny obiekt powstał kilometr dalej, również nad tym samym potokiem, w ciągu dzisiejszej ul. **Chudowskiej**, z tym że tam dokończono budowę mostu wraz z drogą do przystanku kolejowego, rozpoczętą jeszcze przed wybuchem wojny.

Widoczny powyżej folwark miał swoją historię i zaznaczony był na mapach sprzed 300 lat.

Plan folwarku Pośredni w latach 1883-1945

Od XV wieku **Ornontowice** funkcjonowały jako wieś rycerska. W XVI wieku została ona podzielona na trzy działy, z których każdy miał swój folwark i dworek. W praktyce każda część zarządzana była przez innego właściciela. Prezentowana w poprzednim zeszycie

mapa **Hindenberg**a z 1636 roku wyraźnie daje nam do zrozumienia, że w **Ornontowicach** funkcjonowały równoległe trzy majątki szlacheckie.

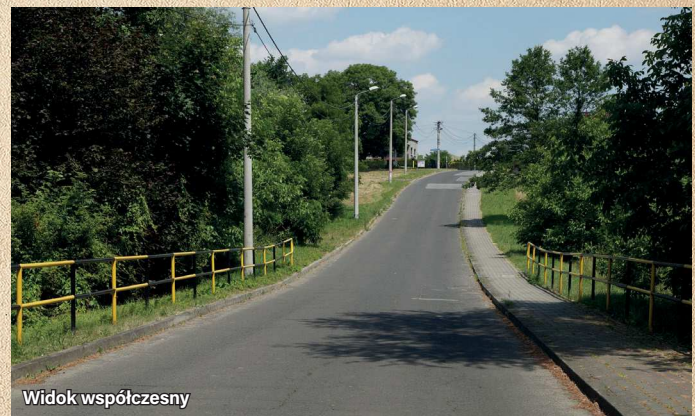
Opisywany właśnie folwark należał do jednego z trzech wspomnianych działów wsi, nazywanego **Pielgrzymowskim**.

Połączenie wszystkich działów nastąpiło w 1798 roku, kiedy właścicielem całych **Ornontowic** stał się **Leopold von Heydebrand**. Ostatnim, do którego należały **Dobra Rycerskie Ornontowice** (niem. **Rittergut Ornontowitz**), był od 1883 roku **August Wilhelm Hegenscheidt**, a folwark **Pośredni** stanowił integralną część całego majątku. Tu przenoszono z głównego gospodarstwa (przy zamku) młode bydło do dalszej hodowli.

Z lewej strony fotografii widoczny jest fragment domu rodziny **Cyprys**, którego ujęcie od frontu było prezentowane w zeszycie nr 6/2021 pt. **Król Jan III Sobieski a Ornontowice**.

Przy tymże domu był młyn oznaczony już na mapach z lat 1736 i 1827, który swoją działalność zakończył ostatecznie jeszcze przed 1880 rokiem.

Fotografie ze zbiorów **Kamila Grzywoka** oraz autora

Widok współczesny

Ireneusz Kubicki
Towarzystwo Miłośników Ornontowic